

**UCHWAŁA NR VII/49/24
RADY GMINY SŁAWOBORZE**

z dnia 18 grudnia 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze na lata 2025-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 i poz. 1572), art. 4 ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U.z 2023 r. poz. 1939 i Dz.U. 2022.2600) Rada Gminy Sławoborze uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sławoborze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1.01.2025 r.

Przewodniczący Rady

Marek Kuźma

Załącznik nr 1 do Uchwały Nr VII/49/2024
Rady Gminy Sławoborze
z dnia 18 grudnia 2024 r.

Gminny
Program Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Sławoborze na lata 2025 - 2027

SPIS TREŚCI

Rozdział I.....	3
Wprowadzenie	3
1.1 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – podstawy prawne	3
Rozdział II	6
Charakterystyka problemu uzależnień na terenie Gminy Sławoborze.....	6
2.1. Problem alkoholowy w gminie Sławoborze.....	6
2.2. Rynek napojów alkoholowych na terenie Gminy Sławoborze	13
2.3 Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży	17
2.4.Problem nikotynowy w gminie Sławoborze	17
2.5 Problem narkotyków i dopalaczy w gminie Sławoborze	18
2.6 Problem przemocy w gminie Sławoborze.....	19
2.7 Uzależnienia behawioralne	22
Rozdział III.....	24
Kierunki działania	24
3.1 Kierunki działania	24
Rozdział IV	28
Zasady wynagradzania członków	28
Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	28
Rozdział V.....	28
Jednostki realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	28
Rozdział VI.....	29
Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii	29
Rozdział VII	29
Udzielanie dofinansowania ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027.....	29

Rozdział I Wprowadzenie

1.1 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii – podstawy prawne

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze, zwany dalej Programem ma za zadanie określić strategię w zakresie profilaktyki uzależnień na poziomie gminy.

Obowiązek uchwalenia niniejszego Programu wynika z ustawy z dnia 26 października 1982r.

o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151) oraz ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939). Ponadto, od 2022 roku elementem działań edukacyjnych i profilaktycznych prowadzonych w ramach gminnych programów jest także przeciwdziałanie uzależnieniom behawioralnym.

Zadania w obszarze uzależnień oraz integracji społecznej osób uzależnionych uwzględniają zadania dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Realizacja powyższych kwestii sklasyfikowana została jako realizacja zadań własnych gminy, wobec czego to gmina inicjuje i wdraża programy profilaktyczne z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa oraz rekomendacji opracowanych przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

Reasumując powyższe, wskazać należy iż niniejszy Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027 ma na celu przedstawienie lokalnej strategii w zakresie profilaktyki uzależnień oraz zmarginalizowaniu powstałych szkód społecznych, jak i indywidualnych stanowiących daleko idące konsekwencje używania alkoholu i narkotyków.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym, a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 4[1] ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii.

W zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, zadania obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności chronienie tychże osób przed zjawiskiem przemocy domo-

wej;

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13[1] i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. wspieranie zatrudnienia socjalnego przez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Ustawodawca przewidział, że zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii będą oscylować przede wszystkim w następujących obszarach:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo- -rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sławoborze na lata 2025-2027 zawiera zadania, które należy zrealizować bacznie na potrzeby lokalnego społeczeństwa. Ponadto, obligatoryjnym wydaje się urzeczywistnianie omawianych celów przy współpracy z instytucjami, których statutowe zadania również skupiają się na rozwiązywaniu problemów wynikających z różnorodnych form uzależnień.

W świetle powyższych rozważań, niezaprzeczalnym pozostaje fakt, iż destrukcyjna siła alkoholu, jak i innych środków psychoaktywnych ma wieloaspektowy wpływ na jakość życia. Wśród najczęst-

szych skutków uzależnień wymienia się: problemy zdrowotne, problemy społeczne (konflikty rodzinne, nieumiejętność podtrzymywania relacji międzyludzkich, trudności w utrzymaniu pracy i wywiązywaniu się z obowiązków pracowniczych), wypadki i urazy (wypadki drogowe), problemy prawne, stygmatyzacja przez lokalne społeczeństwo. Omówione skutki mają dalekosiężne konsekwencje w kontekście zdrowia, budowania relacji, ale również szeroko rozumianej jakości życia.

Zważywszy na skalę przytoczonych konsekwencji, naczelnym celem niniejszego programu pozostaje zapobieganie powstawaniu problemów alkoholowych i innych patologii społecznych, a także minimalizowanie rozmiarów zjawisk takich jak narkomania, uzależnienia behawioralne czy przemoc w rodzinie.

Zjawisko uzależnień w teoretycznym ujęciu jest siecią połączeń pomiędzy czynnikami biologicznymi, psychologicznymi oraz społecznymi. Mając na uwadze czynniki środowiskowe wskazać należy, że wychowywanie się w społeczności, w której alkohol lub inne środki psychoaktywne są wszechobecne i łatwo dostępne to ryzyko wystąpienia uzależnienia jest znacznie większe. Kluczowym pozostaje także kwestia wieku, albowiem to młodsze osoby, szczególnie w okresie nastoletnim są bardziej podatne na manipulacje oraz chęć eksperymentowania z środkami psychoaktywnymi. Wobec powyższego, Program ma za zadanie stworzenie warunków do prawidłowego rozwoju osobowościowego dzieci i młodzieży w oderwaniu od zjawisk patologicznych.

W tym miejscu warto nadmienić, iż wszelkie podjęte działania na poziomie gminnym mają charakter długofalowy, zaś korzyści z nich wynikające wymagają cierpliwości, zaangażowania zasobów instytucjonalnych Gminy Sławoborze i wytrwałości. Niemniej, kluczowym etapem w obrębie tychże działań jest konieczność monitorowania i regularne ocenianie wyników, a także dostosowanie strategii do potrzeb mieszkańców. Niewątpliwie, zauważalnym skutkiem dotychczas podejmowanych działań jest wzrost świadomości mieszkańców na temat szkodliwości spożywania napojów alkoholowych, co z kolei przekłada się na większe zaangażowanie i chęć uczestnictwa w dostępnych programach wsparcia, czy terapii na terenie Gminy.

Niniejszy program nie jest wyłącznie adresowany do mieszkańców, którzy borykają się z problemem alkoholowym, przedmiotowe opracowanie ma za zadanie dotrzeć przede wszystkim do młodzieży, która jest najbardziej narażona na inicjowanie spożywania różnorodnych substancji psychoaktywnych. W związku z powyższym istnieje potrzeba podejmowania dalszych określonych, systematycznych działań zmierzających do zmniejszenia rozmiarów istniejących problemów wynikających z uzależnień i zapobiegania powstawaniu nowych. Celowi temu służy właśnie Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027.

Rozdział II

Charakterystyka problemu uzależnień na terenie Gminy Sławoborze

2.1. Problem alkoholowy w gminie Sławoborze

Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom opracowało w 2023 roku raport dotyczący uzależnień w Polsce, z którego wynika, że w 2022 roku w Polsce wypito 9,37 litrów 100% alkoholu na osobę. Najczęściej wybieranym alkoholem wśród Polaków jest piwo, wcześniej prym wiodły wszelkie wyroby spirytusowe¹. Z kolei w 2020 roku z przeprowadzonego badania, wynikało, że ponad 80% respondentów piło w ciągu 12 miesięcy przed badaniem przynajmniej jeden rodzaj alkoholu. W ciągu ostatnich 12 miesięcy przed badaniem nie piło 19,2% osób².

Równie poważnie kształtuje się problem spożywania alkoholu wśród młodzieży. W 2019 roku wg badania ESPAD (*European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs*), wśród 16 latków, odsetek uczniów, którzy pili alkohol w ciągu ostatnich 30 dni wyniósł 47% (średnia dla całego badania wyniosła również 47%). W przypadku narkotyków ich używanie zadeklarowało 22% badanych uczniów w wieku 16 lat. Podobne badanie zostało przeprowadzone przez CBOS i KCPU w 2021 roku, gdzie wyniki prezentowały się w następujący sposób; w ciągu miesiąca poprzedzającego badanie w 2021 roku aż 66% uczniów przynajmniej raz piło piwo, 62% respondentów zadeklarowało spożywanie wódki oraz innych wysokoprocentowych napojów alkoholowych, natomiast 37% spożywało wino³.

W Polsce obserwuje się tendencję wzrostową w zakresie spożycia alkoholu, albowiem w latach 2002-2021 sięganie po wszelkie napoje alkoholowe wzrosło o 50%. Za przyczynę tak silnego przyrostu uznaje się przede wszystkim obniżenie akcyzy o 30%, która została wprowadzona w październiku 2002 r., tym samym dostępność alkoholu uległa znacznemu wzrostowi. Wśród innych czynników wymienia się m.in. osłabienie regulacji dot. polityki zdrowia publicznego, czy brak skutecznej kontroli alkoholowej⁴.

Odnosząc się do omawianego problemu na poziomie wojewódzkim, zaznaczenia wymaga fakt, iż w 2019 roku Pomorze Zachodnie plasowało się na dziewiątej pozycji wśród województw sklasyfikowanych pod kątem natężenia liczebności rejestrowanych zaburzeń spowodowanych nadużywaniem alkoholu (dane opracowane w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców). Z powyższego badania, wynika również, że na przestrzeni lat 2009-2019 zaobserwowano wzrost liczby osób uzależnionych od alkoholu, co niewątpliwie jest zjawiskiem niepokojącym⁵.

¹ Raport 2023 – Uzależnienia w Polsce opracowane przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, <http://www.kepu.gov.pl>, s. 65.

² Ibidem, s.65.

³ Ibidem, s.65.

⁴ Rekomendacje strategiczne na lata 2023-2027: Osłabienie polityki zdrowia publicznego wobec alkoholu i konsekwencje zdrowotne – Polskie Zdrowie 2.0, <https://www.pan.pl>, s. 17.

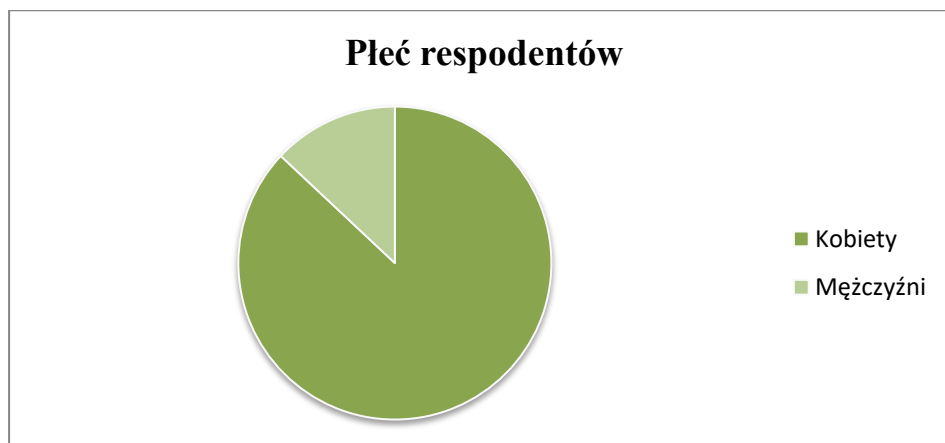
⁵ Wojewódzki Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2026, <http://www.wws.wzp.pl>, s. 52.

Ponadto, w 2019 roku na Pomorzu Zachodnim odnotowano 2408 przypadków zaburzeń psychicznych spowodowanych stosowaniem środków psychoaktywnych. W zakresie wzrostu liczebności uzależnionych od środków psychoaktywnych innych niż alkohol Pomorze Zachodnie w 2019 roku znalazło się na piątej pozycji wśród województw z najwyższym wskaźnikiem tego zjawiska⁶.

Biorąc pod uwagę istotę omawianego problemu, należało również przeprowadzić stosowne badanie wśród lokalnej społeczności. Tym samym w 2021 roku została opracowana diagnoza problemów społecznych w Gminie Sławoborze, w której udział wzięło 45 pełnoletnich mieszkańców. Zdecydowaną przewagę w badaniu miały kobiety, które stanowiły 87% ankietowanych.

Wykres nr 1

Płeć respondentów

Źródło: *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Sławoborze na lata 2022-2030*, s. 60.

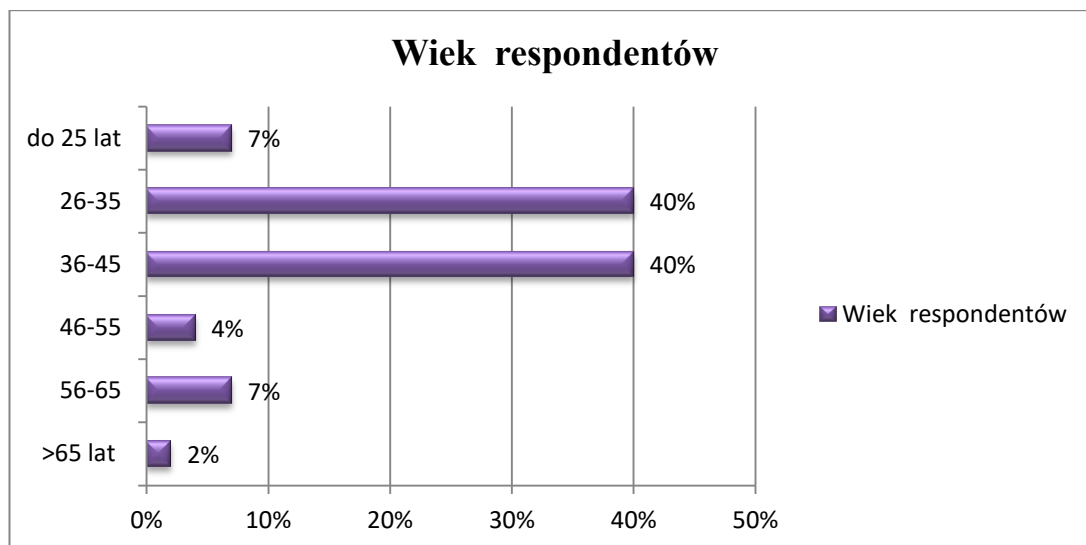
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli mocno zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 36-45 lat oraz 26-35 lat (po 40%). Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 46-55 lat (4%), 56-65 lat (7%), respondenci przed 25 rokiem życia (7%), a także osoby powyżej 65 lat (2%).

⁶ Ibidem, s.52.

Wykres nr 2

Wiek respondentów

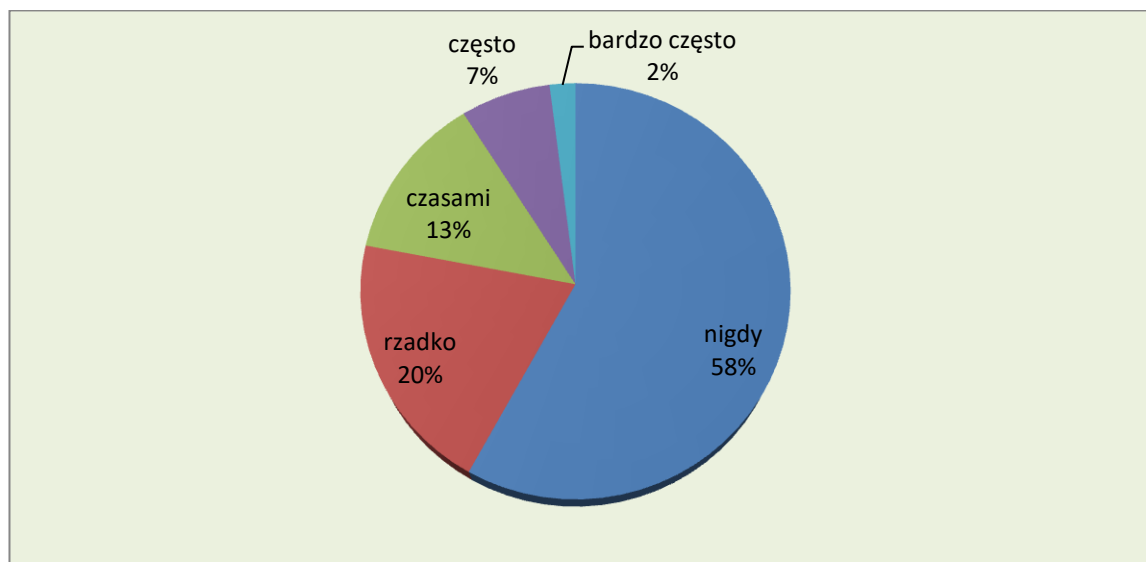
Źródło: *Strategia Rozwiązywania Problemów...*, s. 61.

Charakterystyka badanej grupy opiewała również w takich kategoriach jak: wykształcenie, miejsce zatrudnienia, stan cywilny, ocena sytuacji materialnej.

Częstotliwość spożywania alkoholu może różnić się w zależności od wielu czynników, takich jak kultura, wiek, płeć, czy indywidualne preferencje. Niemniej, wśród ankietowanych mieszkańców do codziennego picia alkoholu przyznało się 2% badanych, kolejne 2% sięga po alkohol kilka razy w tygodniu, 9% respondentów – raz w tygodniu, 24% – kilka razy w miesiącu, 2% – raz w miesiącu, natomiast 42% – kilka razy w roku. Abstynencję zadeklarowało 18% mieszkańców. Niepokojącym sygnałem, w świetle danych poddanych analizie pozostaje kwestia prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu. Zdecydowana część respondentów, bo aż 97% wskazała, że nigdy nie prowadziła pojazdów mechanicznych pod wpływem alkoholu, niemniej 3% badanych odpowiedziało, że zdarza im się to sporadycznie. Opisane informacje odzwierciedlają problem prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu na terenie Gminy Sławoborze, albowiem z zebranych danych na potrzeby opracowania diagnozy problemów społecznych wynika, że aż 42 % ankietowanych było świadkiem prowadzenia pojazdu przez osoby nietrzeźwe na terenie gminy w roku poprzedzającym wykonanie badania. Poniższy wykres przedstawia dane na postawione pytanie: Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/ i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu ?

Wykres nr 3

Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/ i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu ?

Źródło: Strategia ....., s. 68.

Zważywszy na przytoczone dane kluczowym jest, aby nie marginalizować problemu uzależnień na terenie Gminy Sławoborze, wobec którego stanowczo nie można pozostać biernym. Zarówno podejmowanie wszelkich działań profilaktycznych, jak i tych mających na celu niwelowanie istniejących problemów pozostaje w gestii zasobów instytucjonalnych, którymi Gmina Sławoborze dysponuje. Niezaprzeczalnym w świetle dotychczas podniesionych informacji pozostaje fakt, iż szereg obowiązków spoczywa na Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej. Jednakże do zasobów instytucjonalnych w zakresie rozwiązywania problemów społecznych na terenie gminy powołane zostały również; Środowiskowy Dom Samopomocy, jednostki oświatowe, dzielnicowi działający w ramach Komendy Powiatowej Policji, Gminny Ośrodek Kultury i Biblioteka, świetlice wiejskie oraz organizacje pozarządowe, kościoły oraz inne podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (NGO).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu działa w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi (Dz.U. z 2023 r., poz. 2151) realizując zadania wynikające z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sławoborze, w tym przede wszystkim: podejmowanie działań związanych z profilaktyką rozwiązywaniem problemów alkoholowych, realizacja czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego, opi-

niuje wydawanie zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, kontroluje przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych..

Według stanu na koniec 2023 roku Komisja liczyła 5 członków. W 2023 roku odbyło się 12 posiedzeń Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu. Do Komisji w 2023 r. wpłynęło 14 nowych wniosków o objęcie postępowaniem osoby nadużywającej alkohol oraz kontynuowano działania podjęte w roku poprzedzającym. Przedmiotowe wnioski zostały złożone przez: Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sławoborzu, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławoborzu, KPP w Świdwinie – Rewir Dzielnicowych w Sławoborzu, członków rodziny.

W związku ze złożonymi wnioskami na posiedzenia Komisji wezwano 14 osób (maksymalnie po 3 razy) z czego stawiennictwo zgłosiło 11 osób. Wobec tychże osób podjęto następujące działania:

- przeprowadzono rozmowy interwencyjno - motywujące, mające na celu budowanie świadomości na temat szkodliwości alkoholu oraz konsekwencji wynikających z jego nadmiernego spożywania,
- wyznaczono okresy próbne dla osób zgłoszonych;
- udzielono poradnictwa specjalistycznego przez terapeutę psychoterapii uzależnień oraz psychologa.

W omawianym roku nie podjęto czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia, nie wystąpiono także do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego.

Tabela 1. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2021-2023.

Lp.	Wyszczególnienie	2021	2022	2023
1.	liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	18	10	11
2.	liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	1	1	0
3.	liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	1	0	0
4.	Ilość kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych	0	0	0

Źródło: Sprawozdania z działalności GKRPA za 2021,2022,2023 rok.

W latach 2021-2023 mieszkańcy Gminy mogli skorzystać ze specjalistycznego poradnictwa w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sławoborzu. Poradnictwa udzielał specjalista psychoterapii uzależnień oraz psycholog. Pomoc ta jest realizowana również w 2024 r. z zamiarem kontynuacji na lata następne. Funkcjonujący punkt konsultacyjny pełni istotną rolę dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe. Osoby, które zgłosiły się o pomoc uzyskały wszelkie informacje o możliwości podjęcia leczenia w placówce leczenia odwykowego, tym samym podnosząc ich morale i motywowanie do podjęcia walki z uzależnieniem. Ponadto, osoby, które zdecydowały się na leczenie mogły również liczyć na wsparcie po zakończonym leczeniu odwykowym. Warty podkreślenia jest fakt, że udzielane porady mają charakter bezpłatny. Poniższe tabele odnoszą się do liczby udzielonych porad psychologa oraz terapeuty uzależnień na terenie Gminy Sławoborze w latach 2022-2024.

Tabela 2. Liczba udzielonych porad przez psychologa w latach 2022-2024.

L.p.	Rok	Liczba
1.	2022	36
2.	2023	36
3.	2024	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławoborzu.

Tabela 3. Liczba udzielonych porad przez terapeutę uzależnień w latach 2022-2024.

L.p.	Rok	Liczba
1.	2022	29
2.	2023	30
3.	2024	35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sławoborzu

W świetle powyższych danych można zaobserwować wzrost zainteresowania pomocą psychologiczną oraz z zakresu terapii uzależnień oferowaną na terenie gminy. Szczególnie wzrost ten można odnotować w roku 2024, gdzie liczba udzielonych porad psychologa do miesiąca listopada wyniosła 55, a w 2023 r. przez cały rok udzielono 36 porad, tj. odnotowany wzrost o 52,77%.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu dotychczas opiniowała działania w zakresie prowadzenia profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy

oraz uzależnieniom behawioralnym. Szczególnie, wszelkie działania były adresowane do najmłodszych mieszkańców Gminy Sławoborze. Dzięki zaangażowaniu członków komisji GKRPA w roku 2023 udało się zorganizować i dofinansować następujące inicjatywy⁷:

- dofinansowanie pobytu 11 dzieci z terenu gminy na kolonii letniej zrealizowanych w Domu Wczasów Dziecięcych w Połczynie Zdroju,
- dofinansowanie zajęć na basenie dla 34 dzieci z klas I-III z Publicznej Szkoły Podstawowej w Sławoborzu w ramach zajęć pozalekcyjnych – program edukacyjno – profilaktyczny „Uczymy się pływać”. Głównym celem programu było zachęcenie dzieci do aktywnego spędzania czasu wolnego, nauka podstawowych umiejętności pływania, profilaktyka wad postawy, nadwagi i otyłości oraz stworzenie warunków do utrwalenia prawidłowych wzorców zdrowego stylu życia w oderwaniu od zjawisk i zachowań patologicznych,
- przeprowadzenie festynu profilaktycznego „Z Profilaktyką na Ty” w którym uczestniczyło ok. 300 osób,
- zajęcia układania kostki Rubika,
- przeprowadzenie 4 godzin zajęć warsztatów ceramicznych,
- zakup wyposażenia do punktu konsultacyjnego w Publicznej Szkole Podstawowej w Sławoborzu,
- współpraca z GLKS Pomorzanie,
- dofinansowanie spektaklu edukacyjno-profilaktycznego z programem artystycznym dla dzieci z Publicznej Szkoły Podstawowej w Sławoborzu,
- zakup materiałów profilaktycznych – ulotki, plakaty.

Prowadzenie tak intensywnych działań w 2023 roku dało asumpt do kontynuowania zadań w 2024 roku. Dzięki środkom pochodzącym z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż alkoholu w 2024 roku udało się dofinansować (stan na miesiąc listopad 2024 r.) m.in.

- pokaz Freestyle oraz warsztaty piłkarskie na wniosek GLKS Pomorzanie,
- koncert profilaktyczny połączony z muzyką hip-hop Rymcerze, pt. „Nie zmarnuj swojego życia”,
- Trening Umiejętności Społecznych w formie warsztatów przeprowadzonych w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Sławoborzu,
- Warsztaty rozwojowo- profilaktyczne :Wspieramy swoje zdrowie i dobre samopoczucie „, przeprowadzone w Zespole Placówek Specjalnych w Sławoborzu,
- Zorganizowanie Dnia Dziecka w PSP nr 1 w Sławoborzu połączony z tygodniem profilaktyki i sportu – głównym celem działania było zwiększenie świadomości uczniów na temat szkodliwości używek, podkreślenie wartości postawy abstynenckiej, przeciwdziałanie

---

⁷ Dane zebrane na podstawie Sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Sławoborze za 2023 rok.

przemocy oraz propagowanie zdrowego stylu życia,

- działanie pn. „Zagraj z nami- spotkania przy grach planszowych i na boisku” organizowane przez Sołectwo Słowieńsko,
- dofinansowanie zajęć na basenie dla 34 dzieci z klas I-III z Publicznej Szkoły Podstawowej w Sławoborzu w ramach zajęć pozalekcyjnych – program edukacyjno – profilaktyczny „Uczymy się pływać”.

Dzięki inicjowaniu różnorodnych działań we współpracy z zasobami instytucjonalnymi, którymi dysponuje gmina Sławoborze zwiększa się szansa poprawy jakości życia wśród lokalnej społeczności oraz zminimalizowanie istniejących już skutków uzależnień. Ponadto, w ocenie GKRPA omówione działania mogą przyczynić się do opóźnienia inicjacji spożywania alkoholu i środków odurzających wśród dzieci i młodzieży.

2.2. Rynek napojów alkoholowych na terenie Gminy Sławoborze

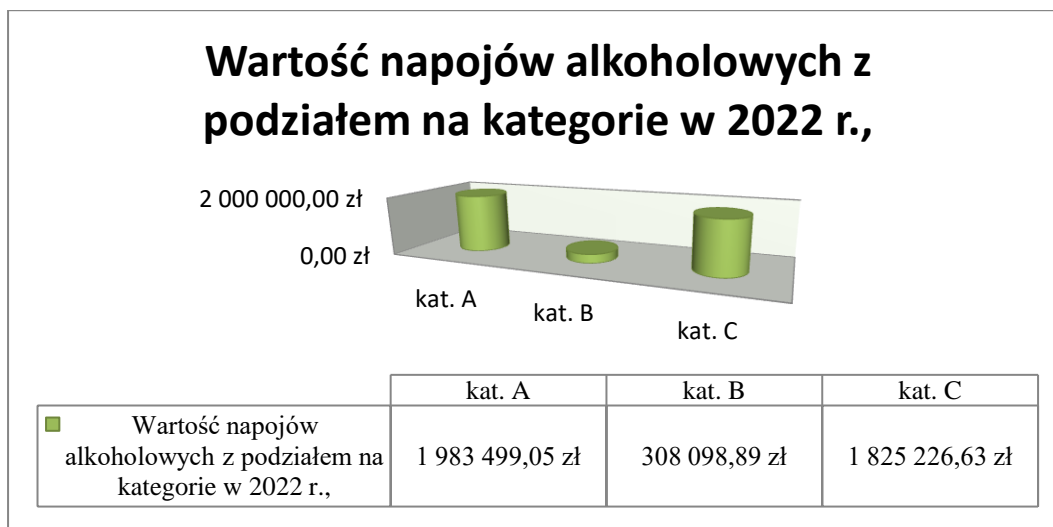
Rynek napojów alkoholowych jest dynamiczną i zróżnicowaną branżą, która obejmuje szeroki asortyment. Ustawodawca podzielił napoje alkoholowe na różne kategorie, tj. A,B,C. Kategoria A to alkohole do 4,5%, B- 4,5%-18%, C- to wszelkie alkohole powyżej 18%. Zdecydowanie w skali ogólnopolskiej wśród najchętniej kupowanych alkoholi nieustannie prym wiodzie piwo, ale w ostatnich latach wina i mocniejsze alkohole zyskują na popularności.

W 2022 roku na terenie Gminy Sławoborze łączna wartość sprzedanego alkoholu wynosiła 4 116 824,57 zł. Poniższy wykres przedstawia podział wspomnianej wartości sprzedaży ze względu na kategorie. W 2022 roku na terenie gminy funkcjonowało **9** punktów ze sprzedażą napojów alkoholowych. Wartość sprzedanego napoju alkoholowego w 2022 r. wyniosła:

- kat. A – 1 983 499,05 zł,
- kat. B – 308 098,89 zł
- kat. C – 1 825 226,63 zł

Wykres nr 4

Sprzedż napojów alkoholowych z podziałem na kategorie – 2022 r.

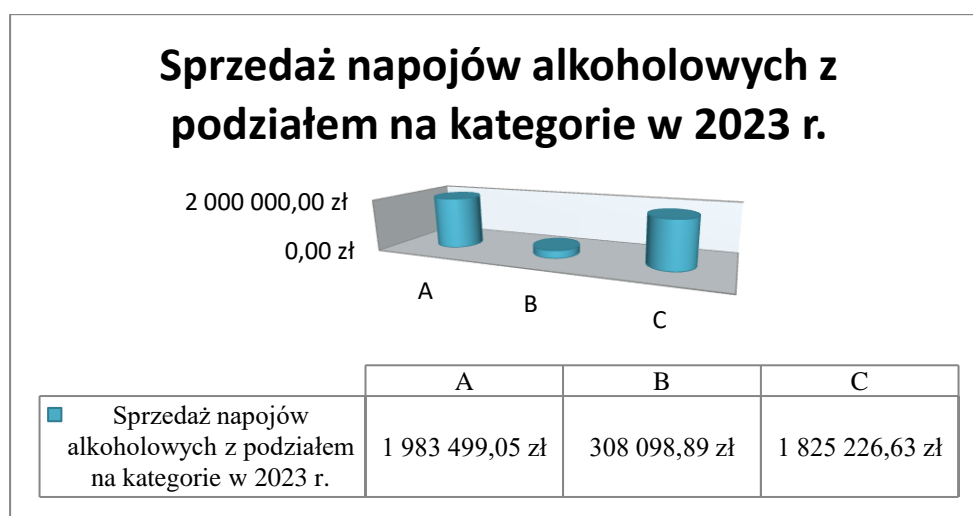
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Sławoborzu.

Z kolei w 2023 roku łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Sławoborze wyniosła 4 880 167,35 zł. W 2023 roku alkohol był sprzedawany w 8 punktach posiadających zezwolenie na dystrybucję napojów alkoholowych. Wartość sprzedanego napoju alkoholowego z podziałem na kategorie w 2023 r. kształtowała się następująco:

- kat. A - 2 380 236, 86 zł,
- kat. B - 347 892,38 zł
- kat. C - 2 152 038,11 zł

Wykres nr 5

Sprzedż napojów alkoholowych z podziałem na kategorie – 2023 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Sławoborzu.

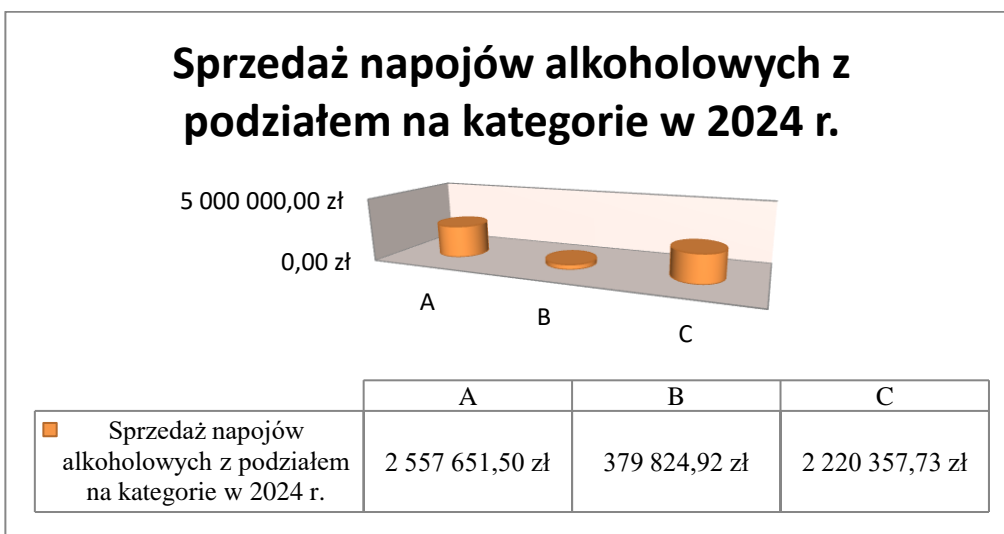
Natomiast w 2024 roku łączna wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Sławoborze

wyniosła 5 157 834,15 zł. W 2024 roku alkohol był sprzedawany w 8 punktach posiadających zezwolenie na dystrybucję napojów alkoholowych oraz w jednym lokalu gastronomicznym. Wartość sprzedanego napoju alkoholowego z podziałem na kategorie w 2024 r. kształtowała się następująco :

- kat. A – 2 557 651,35 zł,
- kat. B – 379 824,92 zł
- kat. C - 2 220 357,73 z

Wykres nr 6

Sprzedaż napojów alkoholowych z podziałem na kategorie – 2024 r.

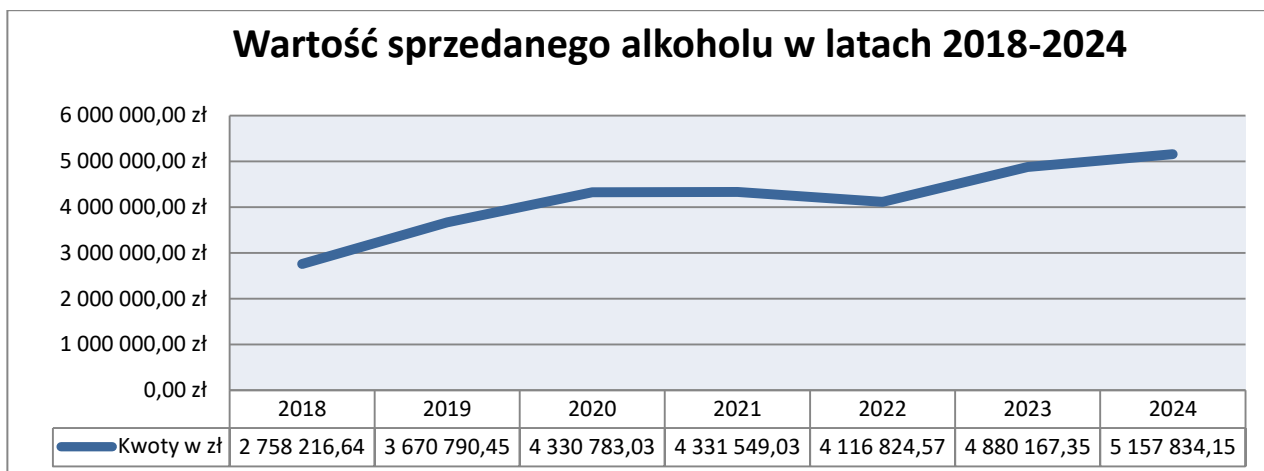
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Sławoborzu

Biorąc pod uwagę powyższe, zauważalnym jest, że z roku na rok wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Sławoborze wzrasta. W latach 2022 – 2024 ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych oscyluje w granicach od 8 do 9, natomiast na terenie gminy aktualnie funkcjonuje jeden lokal gastronomiczny dysponujący zezwoleniem na sprzedaż alkoholu.

Wykres nr 7

Wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Sławoborze w latach 2018-2024

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Sławoborzu

Powyższy wykres pokazuje jak na przestrzeni lat wartość sprzedanego alkoholu na terenie Gminy Sławoborze wzrosła. Jedynie w roku 2022 roku wartość sprzedanego alkoholu nieznacznie spadła. Zdecydowany wzrost można zauważyć na przestrzeni lat 2019 -2020, gdzie przyrost odnotowano na poziomie ok.660 tys. złotych. Tak nagłe zwiększenie tej wartości podyktowane jest pandemią COVID-19 w 2020 roku, co odzwierciedlają również wyniki badania ankietowego diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Sławoborze, gdzie aż 11 % respondentów przyznało się do częstszego sięgania po alkohol w tym okresie⁸.

Zważyć również należy, że wzrost wartości sprzedanego alkoholu może być wynikiem kilku czynników w tym. m.in. ewaluowaniem zmian w zachowaniach konsumentów oraz stałym rozkwitem branży alkoholowej w Polsce. Ponadto, uregulowania wymaga również kwestia reklamy alkoholu w przestrzeni publicznej. Skuteczne reklamy alkoholu co raz częściej opierają się na emocjach, powiązaniu spożywania alkoholu z celebrowaniem różnorodnych wydarzeń. Kreowanie działań promocyjnych w ten sposób ułatwia dotarcie przekazu do różnych grup wiekowych, w tym do nastolatków – mimo obostrzeń wiekowych wymaganych prawnie. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu w swoich celach na najbliższe lata stoi przed wyzwaniem realizacji działań profilaktycznych adresowanych również do grupy młodzieży. Jak już niejednokrotnie podkreślano, nastolatki często kierują się presją rówieśniczą, co może skutkować częstszym sięganiem po alkohol, nawet w sytuacjach w których nie są na to gotowi pod względem psychicznym lub fizycznym. Dlatego tak istotne jest, aby młodzieży z gminy Sławoborze stworzyć takie środowisko, w którym będą czuli się swobodnie, a odmowa spożywania alkoholu nie będzie wiązała się z szykanami ze strony rówieśników. Podejmowane działania będą miały większy wydźwięk przy rzeczywistej współpracy z rodzicami, jednostkami

⁸ Strategia Rozwiązywania Problemów..., s. 67.

oświatowymi oraz pedagogami i psychologami szkolnymi. Edukacja na temat szkodliwości alkoholu, narkotyków, czy podejmowanie rozmów w obszarze uzależnień behawioralnych może pomóc w podejmowaniu świadomych decyzji.

2.3 Problem alkoholowy z perspektywy dzieci i młodzieży

W tym miejscu należy także podnieść, że nie można bagatelizować problemu alkoholu wśród sławoborskiej młodzieży, albowiem przeprowadzone badanie ankietowe zostało również przeprowadzone wśród uczniów Publicznej Szkoły Podstawowej w Sławoborzu. Udział w badaniu wzięło 55 uczniów z klas 5-8. Z badań wynika, że po alkohol kiedykolwiek w życiu sięgnął znaczny odsetek badanych uczniów, tj. 24% (13 osób). Spośród uczniów, którzy pili alkohol, większość sięgnęła po niego kilkakrotnie (15% spośród tych, którzy spożywali alkohol). W trakcie pandemii COVID-19 do częstszego sięgania po alkohol przyznał się tylko 1 respondent. Większość badanych piła alkohol po raz pierwszy mając 11-13 lat (54% spośród tych, którzy sięgnęli po alkohol). Większość młodych mieszkańców Gminy miało kontakt z alkoholem, ponieważ podkrađło go rodzicom (38% spośród tych, którzy spożywali alkohol). Analizując odpowiedzi uczniów można stwierdzić, że alkohol jest łatwo dostępny dla respondentów – aż 40% badanych przyznało, że nie miałyby trudności w zdobyciu go na terenie swojej miejscowości. Na podstawie deklaracji badanych uczniów możemy stwierdzić, że co czwarty respondent nie ma świadomości na temat szkodliwości alkoholu – 22% ankietowanych uznaje go za mało szkodliwy, nieszkodliwy lub przyznaje, iż nie ma na ten temat żadnej wiedzy.

2.4. Problem nikotynowy w gminie Sławoborze

Nikotynizm jest zjawiskiem, które polega na regularnym zażywaniu tytoniu, w skład którego wchodzi nikotyna – silna trucizna oraz szereg innych substancji, które wykazują negatywny wpływ na nasz organizm. Nikotynizm jest uzależnieniem fizycznym i psychicznym.

W przeprowadzonej diagnozie ukazano skalę uzależnienia, dostępności papierosów dla uczniów na terenie Gminy, a także skalę problemu wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży.

Zebrany materiał badawczy wykazał, że codziennie papierosy pali średnio co piąty dorosły mieszkaniec Gminy Sławoborze (20% - 9 osób). Papierosy elektroniczne są wśród dorosłej części społeczności Gminy znacznie mniej popularne, niż te tradycyjne – codziennie sięga po nie 4% ankietowanych.

Kontakt z papierosami miała stosunkowo znaczna część uczniów z Gminy Sławoborze (24% - 13 osób). Spośród uczniów mających z nimi kontakt, 2% respondentów pali je regularnie. Elektroniczne papierosy są wśród uczniów z Gminy Sławoborze rozpowszechnione w mniejszym stopniu, jak te tradycyjne. Po e-papierosy sięgnęło 13% uczniów, a do regularnego palenia ich nie przyznał się

żaden z nich. Z deklaracji badanych wynika, że tradycyjne papierosy są w opinii uczniów bardziej szkodliwe niż e-papierosy – ze szkodliwości e-papierosów zdaje sobie sprawę 90% ankietowanych, natomiast z negatywnego wpływu na zdrowie w przypadku tradycyjnych papierosów – 98% uczniów.

2.5 Problem narkotyków i dopalaczy w gminie Sławoborze

Narkomania to jeden z większych problemów społecznych i zdrowotnych, który swoim zasięgiem dotyka co raz więcej osób. Definicja legalna zjawiska narkomanii opiera się na ujęciu czasowym, albowiem ustawodawca wskazał, że narkomania to stałe lub okresowe używanie w celach niemedyceńskich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich⁹.

Z Europejskiego raportu narkotykowego 2024 wynika, że dostępność prawie wszystkich rodzajów substancji jest wciąż bardzo wysoka. Aktualnie zebrane informacje wykazują, że rynek narkotykowy oferuje większy wybór substancji odurzających niż w latach poprzednich. Ponadto, mają one zdecydowanie większą siłę działania, ale ich składy również ewaluują, albowiem przyjmują nowe formy, mieszaniny lub kombinacji różnych składów. W przypadku pojawienia się nowych substancji na rynku, konsumenci nie mają świadomości o ich dokładnym składzie, czy też sile działania, tym samym wiedza naukowa w zakresie reakcji organizmu jest wówczas mocno ograniczona¹⁰. Profilaktyka w zakresie używania substancji psychoaktywnych ukierunkowana jest przede wszystkim na zaprzestanie, zaniechanie lub całkowite opóźnienie rozpoczęcia ich przyjmowania. Jak wskazuje przytoczony raport nie wszystkie opracowane podejścia i podjęte działania były skuteczne w obszarze profilaktyki. Niemniej, aktualnie widać tendencję wzrostową w zainteresowaniu przygotowaniem i wdrożeniem programów zapobiegawczych opartych na dowodach. Niepokojącą daną wynikającą z Raportu jest stwierdzenie, że w wielu krajach europejskich mimo ogromnych zagrożeń wciąż brakuje inwestowania w profilaktykę antynarkotykową¹¹.

Powołując się na skalę europejską problematyki narkomanii, w tym miejscu należy przytoczyć wyniki badania ESPAD przeprowadzonego w roku 2019, w którym respondentami była młodzież w wieku szkolnym. Według tychże badań, aż 21% ankietowanych Polaków zadeklarowało używanie narkotyków. Niestety, otrzymany wynik plasował Polskę powyżej średniej badania ESPAD, która wynosiła 17%. Dodatkowo, w oparciu o przedmiotowe badania można wywnioskować, że największą popularnością wśród ankietowanych cieszą się marihuana oraz haszysz¹². Wnioski wynikające z przeprowadzonego badania ESPAD znajdują odzwierciedlenie także w danych opracowanych przez CBOS z 2021 roku. Według badań CBOS do zażywania marihuany i haszyszu przyznało się, aż 36,2% uczniów ostatniej klasy szkoły ponadpodstawowej, co zostało uwidocznione

⁹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r., poz.1939)

¹⁰ Europejski raport narkotykowy 2024, s.5, <http://www.euda.europa.eu>.

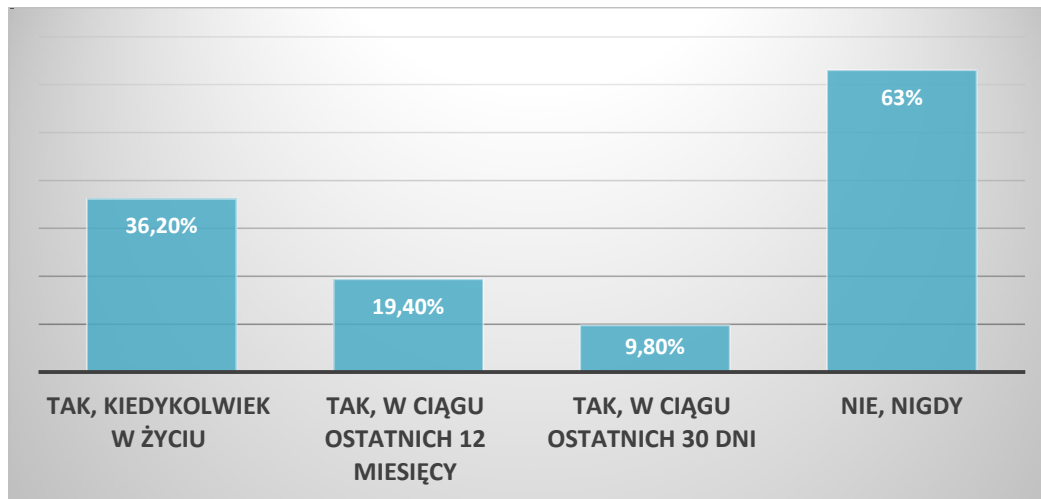
¹¹ Europejski raport..., op. cit., s. 5.

¹² Raport uzależnień..., op. cit., s.17.

na poniższym wykresie ¹³.

Wykres nr 8

Używanie marihuany lub haszyszu wśród uczniów ostatnich klas szkół ponadpodstawowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Raportu KCPU, s. 18.

Badanie ankietowe przeprowadzone na terenie Gminy Sławoborze w zakresie rozpowszechnienia i dostępności narkotyków, w tym dopalaczy oraz zobrazowania skali zjawiska wśród dorosłych mieszkańców oraz dzieci i młodzieży wykazało, że do sięgnięcia po narkotyki lub inne środki psychoaktywne przyznało się 2% respondentów - dorosłych mieszkańców (1 osoba). Znajomość miejsc na terenie Gminy, w których można uzyskać substancje psychoaktywne zadeklarowało 20% badanych. Ważnym wnioskiem z badania jest fakt, że wszyscy mieszkańcy zdają sobie sprawę ze szkodliwości narkotyków i dopalaczy. Zebrany materiał badawczy wykazał, że bezpośredni kontakt z narkotykami i dopalaczami miało 4% uczniów (2 osoby). Należy zwrócić uwagę na fakt, że w przypadku części ankietowanych inicjacja narkotykowa miała miejsce między 11, a 13 rokiem życia. W kwestii dostępności narkotyków i dopalaczy w środowisku lokalnym uczniów, wyniki kształtują się na niepokojącym poziomie – 13% uznaje narkotyki, za łatwo dostępne w swojej miejscowości, z kolei 4% uczniów wskazało na łatwą dostępność dopalaczy. Zdecydowana większość respondentów ma świadomość na temat szkodliwości narkotyków i dopalaczy dla zdrowia. Jednak należy podkreślić, że brak wiedzy lub świadomości w tym zakresie przejawia w przypadku narkotyków – 4% ankietowanych, a jeśli chodzi o dopalacze – 7%.

2.6 Problem przemocy w gminie Sławoborze

Przemoc definiowana jest jako intencjonalne i zamierzone działanie człowieka, które ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiar. Przemoc domowa wg ustawy z dnia 29 lipca 2005

¹³ Ibidem, s. 18.

r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej definiowana jest jako jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa albo dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Światowa Organizacja Zdrowia określa przemoc jako „użycie z rozmysłem siły lub groźnięciem, przeciw sobie, innej osobie, grupie lub społeczności, co prowadzi do zranienia, śmierci, lub szkody psychicznej, a także do zaburzeń rozwojowych i upośledzenia społecznego”. Nowym problemem, który pojawia się coraz częściej wśród polskich uczniów to zjawisko cyberprzemocy.

W 2023 roku odbyło się 16 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, ponadto realizowanych było 29 procedur „Niebieskiej Karty” – zwane dalej „NK”, w tym cztery stanowiło kontynuację z 2022 roku. W 2023 r. łącznie zakończono 16 procedur NK¹⁴.

Wśród 25 procedur „NK” rozpoczętych w 2023 roku, 21 zostało wszczętych przez Policję, 2 przez pracowników socjalnych, 1 przez pracownika oświaty i 1 przez pracownika ochrony zdrowia. Najczęściej procedura była wszczynana podczas interwencji Policji w związku z awanturami rodzinnymi, spowodowanymi nietrzeźwością osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej. W związku z tym do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano 7 wniosków o objęcie leczeniem odwykowym, jeden wniosek sporządzono również do Wydziału Rodzinnego Sądu Rejonowego w Białogardzie o wgląd w sytuację rodziny¹⁵.

W roku 2023 zostało zakończonych 16 procedur „Niebieskiej Karty” (w tym z roku 2022 – 4 procedury NK), 14 procedur zakończono wobec ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy, a dwie procedury zakończono ze względu na brak zasadności podejmowania działań¹⁶.

Łącznie w ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego wsparciem zostało objętych 21 rodzin, którym udzielono wsparcia psychologicznego, prawnego oraz zaoferowano poradnictwo terapeutyczne uzależnień od alkoholu oraz pomoc socjalną. Zespół Interdyscyplinarny w Sławoborzu podejmuje szereg licznych działań, mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej. W 2023 roku działania te polegały przede wszystkim na¹⁷:

¹⁴ Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej w Gminie Sławoborze za 2023 r. – udostępnione przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sławoborzu.

¹⁵ Ibidem.

¹⁶ Sprawozdanie z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy domowej..., op.cit.,

¹⁷ Ibidem.

- kontynuacji współpracy z Regionalnym Centrum Kryzysowym w Świdwinie oraz Centrum Zdrowia Psychicznego w Świdwinie udzielającym pomocy psychologicznej i psychiatrycznej,
- realizacji zadań profilaktycznych skierowanych do uczniów i mieszkańców z gminy Sławoborze,
- stałym monitoringu osób objętych procedurą NK oraz motywowania ich do skorzystania z poradnictwa specjalistycznego,
- zakupie i dystrybucji materiałów profilaktycznych „Reaguj na przemoc”,
- przeprowadzaniu w lutym 2023 r. kampanii społecznej „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem” w trakcie której prowadzona była akcja informacyjna z wykorzystaniem zakupionych materiałów profilaktycznych. Ponadto, mieszkańcy mogli otrzymać pomoc pracownika socjalnego, prawnika, psychologa oraz terapeuty uzależnienia od alkoholu.

Z przeprowadzonego w 2021r. badania ankietowego wynika, iż problem przemocy domowej nie dotyczy bezpośrednio żadnego z dorosłych mieszkańców Gminy Sławoborze – żaden z nich nie stwierdził, że w jego domu występuje przemoc. Znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu zadeklarował stosunkowo wysoki odsetek badanych, tj. 20% (9 na 45 osób). Do częstszego doznawania przemocy podczas trwającej pandemii COVID-19 nie przyznał się żaden dorosły mieszkaniec. Do zastosowania przemocy wobec dziecka/dzieci w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznał się jeden ankietowany. Analiza materiału badawczego pod kątem stosowania kar fizycznych wobec dzieci pozwala zauważyć, że 7% (3 na 45 osób) mieszkańców biorących udział w badaniu nie wie, czy jest to dobra metoda wychowawcza. Do doświadczenia wirtualnej przemocy przyznało się 27% (12 na 45 osób) respondentów, natomiast do jej stosowania – 2%.

Przemocy kiedykolwiek w życiu doznał stosunkowo duży odsetek uczniów – zadeklarował to co trzeci respondent (31% - 17 z 55 osób). Znaczna część badanych doświadczyła przemocy ze strony mamy i taty (kolejno 31% i 13% spośród uczniów deklaruujących doświadczenie przemocy), 2% uczniów stwierdziło, że doznaje przemocy bezpośredniej w swoim domu, gdyż odpowiedzieli oni, że członkowie ich rodziny stosują wobec nich przemoc. Respondenci najczęściej wskazywali na doświadczenie przemocy fizycznej.

Znaczny odsetek uczniów zadeklarowało występowanie w swojej szkole przemocy – przyznał to średnio co trzeci respondent (38% - 20 z 55 osób). Wśród uczniów, którzy zadeklarowali doświadczenie przemocy, co trzeci doznał jej ze strony kolegów ze szkoły (38%). Ponad połowa badanych, którzy przyznali, iż zastosowali przemoc użyło jej wobec swoich rówieśników (62%). Wyniki badań wskazują, iż 24% uczniów nie wie czym jest zjawisko cyberprzemocy. Do doznania cyberprzemocy przyznało się 25% ankietowanych, natomiast do jej stosowania 13%.

Kwestionariusze ankiet wypełniło 10 nauczycieli, z czego 50% nauczycieli posiada wiedzę,

świadcząca o występowaniu wśród rodzin swoich uczniów przemocy domowej. Wśród działań, które skutecznie mogłyby zmniejszyć skalę przemocy domowej badani wskazali na szkolenia nauczycieli, lepszą współpracę międzyinstytucjonalną, warsztaty dla rodziców, a także zajęcia Treningu Umiejętności Społecznych dla dzieci. W opinii 60% (6 na 10 osób) nauczycieli przemoc rówieśnicza występuje na terenie ich szkoły w małym stopniu, a zdaniem 40% (4 na 10 osób) w średnim. Wszyscy badani zgodzili się, iż skuteczną odpowiedzią na przemoc wśród uczniów byłaby pedagogizacja rodziców. Zdaniem 90% ankietowanych (9 na 10 osób) skala cyberprzemocy wśród ich uczniów jest średnia.

2.7 Uzależnienia behawioralne

Uzależnienie behawioralne (czynnościowe) – to forma uzależnienia, która nie jest w żaden sposób powiązana z substancjami chemicznymi, definiowane są również jako zespół objawów związanych

z utrwalonym, wielokrotnym powtarzaniem określonej czynności (lub grupy czynności) w celu uzyskania takich stanów emocjonalnych jak przyjemność, euforia, ulga, uczucie zaspokożenia. Ponadto, zachowania te stają się kompulsywne i trudne do kontrolowania.

Przykłady uzależnień behawioralnych:

- patologiczny hazard,
- uzależnienie od komputera/sieci internetowej,
- pracoholizm,
- zakupoholizm,
- uzależnienie od seksu/pornografii,
- uzależnienie od ćwiczeń fizycznych,
- uzależnienie od telefonu komórkowego,
- kompulsywne objadanie się.

Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa – Państwowy Instytut Badawczy na przełomie października i listopada 2022 4. przeprowadziła badanie „Nastolatki 3.0”, które jednoznacznie wykazało, że obserwuje się stały wzrost liczby godzin spędzanych przed monitorami przez młodzież szkolną. W 2022 roku nastolatki spędzały czas w sieci średnio 5 godzin i 36 minut dziennie, gdzie w 2020 r. czas ten wynosił 4 godziny i 50 minut, a w 2018 roku były to 4 godziny i 12 minut.

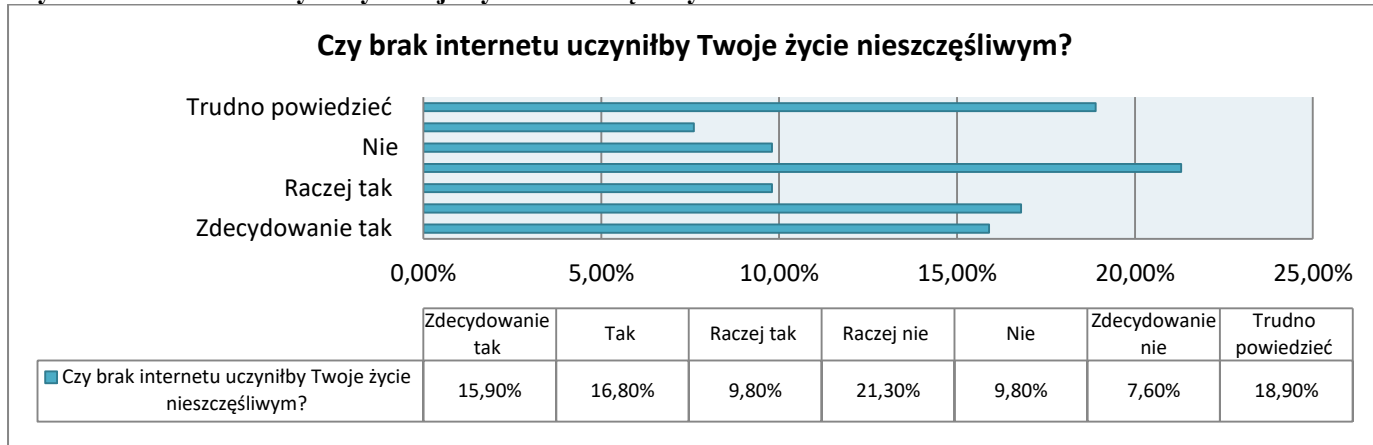
Z kolei w dni wolne od zajęć szkolnych czas ten ulega wydłużeniu nawet do 6 godzin i 16 minut dziennie, częstotliwość korzystania z sieci wówczas jest większa w godzinach nocnych. Badanie wykazało również, że postawa co trzeciego nastolatka (33,6%) charakteryzuje się objawami problemowego użytkowania Internetu, a ośmiu na stu wykazuje bardzo wysokie natężenie wskaźników pro-

blematycznego używaniu Internetu (8,3%)¹⁸.

W świetle powyższych badań zatrważającym pozostaje również wniosek, że ponad 40% nastolatków jest zdania, że brak dostępu do Internetu wpłynąłby negatywnie na jakość ich życia, czyniąc je mniej satysfakcjonującym. Szczegółowe odpowiedzi i ich udział procentowy przedstawia poniższy wykres.

Wykres nr 9

Czy brak Internetu uczyniłby Twoje życie nieszczęśliwym?

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Raportu ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców Nastolatki 3.0, s.199.

Z powodu korzystania z mediów społecznościowych niespełna ¼ młodzieży (23,8%) często zaniedbuje swoje obowiązki domowe, natomiast 28,7% często zaniedbuje obowiązki szkolne z powodu używania mediów społecznościowych. Używanie mediów społecznościowych przez młodzież wiąże się również z braniem udziału w różnorodnych wyzwaniach internetowych, także tych skrajnie niebezpiecznych i nierozważnych. 31,1% ankietowanych nastolatków przyznało, że w roku poprzedzającym badanie wzięło udział w wyzwaniu, w którym mogło dojść do narażenia życia lub zdrowia fizycznego¹⁹.

Alarmującym wnioskiem jest również fakt, że Ponad połowa nastolatków (53,7%) twierdzi, że ich rodzice nie ustalają żadnych zasad dotyczących korzystania z Internetu w zakresie czasu i dostępu do treści²⁰.

Z Internetu korzystają wszyscy mieszkańcy Gminy, a większość robi to codziennie (84%). Badania wykazały, że stosunkowo nieznaczny odsetek badanych poświęca na korzystanie z Internetu znaczne ilości czasu dziennie, tj. powyżej 6 godzin (4% spośród całej próby badawczej). Do większej ilości czasu poświęcanego na korzystanie z Internetu podczas trwającej pandemii COVID-19 przyznało się 35% respondentów (spośród całej grupy badawczej).

Jednym z bardzo niebezpiecznych uzależnień behawioralnych jest również uzależnienie od

¹⁸ Nastolatki 3.0, Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców, s.199, <http://www.nask.pl>

¹⁹ Nastolatki 3.0, Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców, op. cit., s.199.

²⁰ Ibidem, s. 30.

hazardu.

O hazardzie mówi się, że jest to ukryty nałóg, ponieważ nie widać od razu wyraźnych symptomów uzależnienia. Niestety, uzależnienie od hazardu często współwystępuje z innymi problemami, jak nadużywanie alkoholu czy narkotyków. Pierwsze kroki w świecie hazardu, to zwykle korzystanie z gier internetowych, automatów czy zakładów bukmacherskich. Zapytaliśmy mieszkańców gminy Sławoborze o ich doświadczenia z tego typu formami rozrywki. Do grania w gry na pieniądze przyznało się 4% respondentów, spośród których 2% grało częściej niż 20 razy w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Żaden z ankietowanych nie doznał przykrych konsekwencji w związku z graniem w gry na pieniądze.

Kontakt z grami na pieniądze miało 31% uczniów, z których większość grała w nie od 1 do 5 razy. Żaden z uczniów grających w gry hazardowe nie doznał w związku z tym przykrych konsekwencji. Do codziennego korzystania z Internetu przyznało się 80% ankietowanych, z których znaczna część poświęca na to ponad 6 godzin dziennie. Analizując odpowiedzi uczniów można stwierdzić, że znaczny odsetek uczniów okłamuje swoich rodziców w kwestii ilości czasu poświęcanego na korzystanie z Internetu (41%)

Rozdział III

Kierunki działania

3.1 Kierunki działania

Rada Gminy Sławoborze ustala na lata 2025-2027 następujące kierunki działania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu i narkotyków.

Na mocy art. 21 ust. 1 ustawy - leczenie osób uzależnionych od alkoholu odbywa się w placówkach leczenia odwykowego. Od takich osób nie pobiera się opłat za świadczenia w zakresie terapii uzależnienia od alkoholu (art. 21 ust. 3 ustawy). Koszty związane z leczeniem alkoholowym zespołów abstynencyjnych i prowadzeniem psychoterapii pokrywa Narodowy Fundusz Zdrowia. Podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego jest zwiększenie dostępności terapii zwalczającej uzależnienia od alkoholu i narkotyków i współuzależnienia dla mieszkańców gminy. Dostępność profesjonalnej i efektywnej terapii warunkuje skuteczność jakichkolwiek innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem uzależnień i członków ich rodzin.

W celu zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej podjęte zostaną m.in. następujące działania:

- 1) kontynuowanie przeprowadzenia rozmów informacyjno – motywujących z osobami uzależnionymi, jak i współuzależnionymi oraz sprawcami przemocy domowej w celu

- uświadamiania ich o konieczności podjęcia leczenia odwykowego,
- 2) propagowanie i informowanie osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin o dostępności bezpłatnych usług terapeutycznych oraz programów pomocowych, które funkcjonują na terenie Gminy Sławoborze,
  - 3) Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego oraz dofinansowanie działalności Poradni Uzależnień w Świdwinie dla osób uzależnionych i członków ich rodzin. Zatrudnienie terapeuty psychoterapii uzależnień oraz psychologa na umowę - zlecenie.
  - 4) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Białogardzie celem zobowiązania do leczenia odwykowego – omawiana procedura wymaga ponoszenia kosztów sporządzenia opinii przez biegłych psychiatrę i psychologa w przedmiocie uzależnienia od alkoholu oraz uiszczenia stosownych opłat sądowych;
  - 5) Współpraca z pozostałymi zasobami instytucjonalnymi funkcjonującymi na terenie Gminy Sławoborze, w szczególności z jednostkami oświatowymi, czy kulturalnymi.
  - 6) Finansowanie działalności Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy wynikające z uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie zwłaszcza poprzez:

- 1) Pomoc terapeutyczną i psychologiczną dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy domowej. Szkody zdrowotne wywołane alkoholem nie ograniczają się tylko do szkód występujących u osób uzależnionych, ale dotyczą także członków ich rodzin. Członkowie rodziny osoby uzależnionej żyją w stanie ciągłego stresu, co staje się przyczyną wystąpienia u nich stałych zaburzeń (współuzależnienia). Udzielanie pomocy osobom współuzależnionym poprzez pracę z psychologiem bądź terapeutą;
- 2) Podjęcie wszelkich działań mających na celu rozpropagowanie i podniesienie świadomości wśród lokalnej społeczności o możliwości uzyskania bezpłatnej pomocy terapeutycznej i psychologicznej dla osób uzależnionych, współuzależnionych oraz ofiar przemocy domowej,
- 3) Organizowanie zajęć opiekuńczo – wychowawczych przy placówce wsparcia dziennego celem wyrównania szans dydaktycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin borykających się z problemami uzależnień lub przemocy domowej,
- 4) Przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej poprzez współpracę z Policją, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołą, przedstawicielami służby zdrowia;
- 5) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Białogardzie o wydanie orzeczenia o zastosowaniu leczenia odwykowego dla osób uzależnionych;
- 6) Promowanie programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy i osób stosujących przemoc;

- 7) Włączanie się w ogólnopolskie akcje promujące życie rodzinne bez uzależnień i przemocy.
- 8) Wspieranie prac i działań podjętych przez Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy domowej powołany na terenie Gminy Sławoborze.

3.Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących

w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W trakcie przygotowywania niniejszego programu niejednokrotnie podkreślano, że jego adresatami nie są wyłącznie osoby dotknięte problemem uzależnień, czy też członkowie ich rodzin. Przedmiotowe opracowanie winno być kierowane również do grupy młodzieży, a w wszelkie działania profilaktyczne należy podejmować przy ścisłej współpracy ze szkołą. W świetle powyższych rozważań, kluczowym pozostaje kwestia wartościowego zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Ponadto, niezmiennie ważnym działaniem profilaktycznym w obszarze grup dzieci i młodzieży pozostaje stałe edukowanie o konsekwencjach wynikających z uzależnień – szkodliwości wpływu alkoholu, narkotyków na zdrowie fizyczne, psychiczne, czy finalnie na jakość relacji międzyludzkich. W tym miejscu nie można zapominać o informowaniu, jak i budowaniu świadomości w przedmiocie pojawiania się coraz nowszych substancji psychoaktywnych. Finalnie, zagrożenie stanowią również uzależnienia behawioralne, ze szczególnym zwróceniem uwagi na fonoholizm, czy zaburzenia odżywienia. W świetle coraz nowszych doniesień o zagrożeniach wynikających z korzystania z mediów społecznościowych, koniecznym jest dostarczanie wiedzy na temat racjonalnego posługiwania się aplikacjami przy jednoczesnym budowaniu świadomości prawnej w obszarze prywatności udostępnianych danych. Dodatkowo, należy uczulić na takie kwestie jak cyberprzemoc, rozprzestrzenienie dezinformacji, niedostosowanie treści do wieku, czy **ostatecznie** uświadomienie, iż platformy są projektowane w taki sposób, który może prowadzić do uzależnienia z jej korzystania.

W ramach profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej podjęte zostaną m.in. następujące działania:

1. Finansowanie działalności placówki wsparcia dziennego;
2. Realizowanie, finansowanie, dofinansowywanie realizacji programów z zakresu profilaktyki uzależnień;
3. Współpraca z jednostkami oświatowymi, w szczególności z zatrudnionymi pedagogami i psychologami szkolnymi w zakresie organizowania i przeprowadzania na terenie szkół różnorodnych działań profilaktycznych,

4. Wspieranie finansowe zajęć prowadzonych w czasie ferii zimowych, letnich, kolonii i obozów terapeutycznych, wyjazdów na wycieczki dzieci i młodzieży z rodzin z problemem uzależnień. Cele postawione w programie mogą być realizowane przy zastosowaniu różnych form i metod pracy z dziećmi, np. poprzez zajęcia sportowe, plastyczne, muzyczne, konkursy, wycieczki;
5. Promocja zdrowego, bezpiecznego stylu życia, zdrowia psychicznego, poprzez organizowanie, finansowanie, dofinansowywanie różnego rodzaju imprez oraz wydarzeń społeczno – kulturalnych adresowanych do mieszkańców Gminy Sławoborze;
6. Prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego;
7. Organizowanie tzw. „białych weekendów” w trakcie których mieszkańcy będą mogli bezpłatnie skorzystać z konsultacji z psychologiem, pielęgniarką, ratownikiem medycznym, czy innymi przedstawicielami zawodów medycznych w zakresie budowania świadomości na temat szkodliwości picia alkoholu, czy zażywania substancji odurzających,
8. Udział lub organizowanie, współorganizowanie szkoleń, konferencji, seminariów i innych podnoszących poziom kwalifikacji realizatorów działań z zakresu profilaktyki uzależnień;
9. Opracowanie lub zakup, a następnie dystrybucja materiałów informacyjno - edukacyjnych związanych z profilaktyką uzależnień;
10. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczanie dostępności napojów alkoholowych i przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu osobom poniżej 18 roku życia;
11. Przeprowadzenie kompleksowej diagnozy lokalnych problemów społecznych na potrzeby opracowania na następne lata m.in. gminnego programu rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, programu przeciwdziałania przemoc domowej, gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,

4.Wspomaganie działalności, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów uzależnienia zwłaszcza poprzez:

- 1) Wzajemne informowanie i promowanie podejmowanych działań;
- 2) Współpraca ze stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy Sławoborze oraz organizacjami sportowymi lub instytucjami kulturalno – oświatowymi w zakresie realizacji zajęć profilaktyczno – edukacyjnych dla dzieci i młodzieży, szczególnie z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym
- 3) Włączanie w wykonywanie zadań wynikających z realizacji programu;
- 4) Współpracę w ramach procedury Niebieskiej Karty,

5.Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie

przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego poprzez:

- 1) Opiniowanie wniosków w sprawie wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych;
- 2) Przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy Sławoborze. Badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim oraz przeprowadzanie kampanii informacyjnej.
- 3) Wnioskowanie o cofnięcie zezwolenia przedsiębiorcom naruszającym przepisy ustawy;
- 4) Prowadzenie działań edukacyjno - informacyjnych kierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych;
- 5) Występowanie do organów ścigania i sądów w sprawach związanych z nieprzestrzeganiem ustaw: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przemocy domowej,

Rozdział IV

Zasady wynagradzania członków

Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Ustala się wynagrodzenie dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu za każdy udział w posiedzeniach i pracach komisji w następującej wysokości:
  - a. przewodniczący komisji – 250,00 zł brutto
  - b. członek komisji - 150,00 zł brutto
2. Podstawą wynagradzania jest podpisana lista obecności z posiedzenia Komisji.
3. W razie zbiegu posiedzeń w jednym dniu, członkowie komisji otrzymują jedno wynagrodzenie, bez względu na to w ilu posiedzeniach uczestniczą.
4. Wydatki na wynagrodzenia, szkolenia, koszty podróży służbowej (delegacji) członków Gminnej Komisji realizowane są ze środków budżetu Gminy przeznaczonych na realizację zadań własnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Rozdział V

Jednostki realizujące Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Program realizowany jest przez Urząd Gminy w Sławoborzu we współpracy z:
  - 1) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sławoborzu,
  - 2) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
  - 3) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
  - 4) Placówkami Oświatowymi na terenie Gminy Sławoborze,

- 5) Rewirem Dzielnicowych w Sławoborzu – Komenda Powiatowa Policji w Świdwinie,
  - 6) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sławoborzu,
  - 7) Organizacjami pozarządowymi.
2. Zadania opisane w Gminnym Programie koordynuje powołana przez Wójta Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu, która swoje zadania realizuje m.in. poprzez:
- 1) Inicjowanie działań dotyczących realizacji Programu;
  - 2) innej Opiniowanie wniosków dotyczących zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z uchwałami Rady Gminy Sławoborze;
  - 3) Dokonywanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń;
  - 4) Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
  - 5) Współtworzenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii oraz bieżącego monitorowania realizacji zadań programu;
  - 6) Współpracę z innymi podmiotami zajmującymi się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień oraz przemocy domowej;
  - 7) Udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Rozdział VI

Finansowanie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

1. Środki finansowe na realizację programu stanowią dochody własne Gminy Sławoborze pochodzące z wpływów z tytułu opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Wydatki przeznaczone na realizację zadań własnych wynikających z niniejszego Programu ujmuje się corocznie w planie budżetowym Gminy.

Rozdział VII

Udzielanie dofinansowania ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2025-2027

1. Podmioty wykonujące zadania programu mogą starać się o dofinansowanie na realizację zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1987 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Wniosek o dofinansowanie ze środków Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii należy sporządzić według wzoru wniosku stanowiącego załącznik do niniejszego programu.
3. Dofinansowanie ze środków programu może zostać udzielone w całości lub w części wnioskowanej kwoty. Zasadność i wysokość dofinansowania opiniowana jest przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na posiedzeniach, a następnie zatwierdzana przez Wójta Gminy Sławoborze.
4. Posiedzenia Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu będą odbywać się raz w miesiącu.
5. Wnioskodawca otrzyma pisemną informację o sposobie rozpatrzenia wniosku bez możliwości wszczęcia procedury odwoławczej.
6. Podmioty realizujące zadania programu są zobowiązane do składania sprawozdania z realizacji zadania do przedstawiciela Urzędu Gminy w Sławoborzu, będącego członkiem Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu lub bezpośrednio Przewodniczącemu Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu.

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii

Sławoborze, dnia.....

**Gminna Komisja Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych**

ul. Kolejowa 8

78-314 Sławoborze

(*Pełna nazwa wnioskodawcy*) zwraca się z prośbą o dofinansowanie działań ze środków Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii zgodnie z załączonym wnioskiem .

Podpis wnioskodawcy

Załączniki :

1. Wniosek

**WNIOSEK
O DOFINANSOWANIE ZADANIA ZE ŚRODKÓW
GMINNEGO PROGRAMU ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
GMINY SŁAWOBORZE**

1. DANE WNIOSKODAWCY				
Nazwa instytucji albo organizacji				
Dane teleadresowe (nr telefonu, faksu, e – mail)				
Osoba do kontaktu				
2. RODZAJ ORAZ DOKŁADNY OPIS PRZEDSIĘWZIĘCIA WRAZ Z PLANEM REALIZACJI				
Tytuł przedsięwzięcia				
Rodzaj przedsięwzięcia	program profi- laktyczny ☐	szkolenie ☐	zagospodarowanie czasu wolnego ☐	inne
Termin realizacji/czas trwania przedsięwzięcia				
Osoby odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia				
Opis przedsięwzięcia (cele szczegółowe, adresaci, zakładany wpływ na osoby uczestniczące w przedsięwzięciu, jakie działania zostaną podjęte w trakcie trwania programu – w tym elementy profilaktyki)				
1. Cele szczegółowe				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				
2. Beneficjenci				
.....				
.....				
.....				
.....				
.....				

3. Zakładany wpływ na osoby uczestniczące w przedsięwzięciu

.....
.....
.....
.....

4. Jakie działania zostaną podjęte w trakcie realizacji przedsięwzięcia – w tym elementy profilaktyki

.....
.....
.....
.....

5. Rezultaty projektu

.....
.....
.....
.....

3. UZASADNIENIE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ (w jaki sposób podejmowane działania wpisują się w Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych)
INFORMACJE DODATKOWE

.....
.....
.....
.....

4. BUDŻET PROJEKTU ORAZ PLANOWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Wyszczególnienie	Całkowity koszt przedsięwzięcia (zł)	Koszty własne (zł)	Wnioskowana kwota ze środków GKRPA (zł)
Kosztorys wydatków jednostkowych w/w zadań, w tym:			

5. OPINIA GKRPA

.....
.....
.....

6. DECYZJA WÓJTA GMINY

.....
.....
.....

Oświadczenia:

- 1) oświadczam, że powyższe zadanie jest zgodne z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze na lata 2025-2027,
- 2) oświadczam, że w przypadku otrzymania środków finansowych na realizację przedstawionego zadania, zobowiązuje się do jego realizacji w sposób opisany we wniosku.

Uwaga:

- 1) Wydatkowanie niezgodne z kalkulacją planowanych kosztów może skutkować niefinansowaniem zadania przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sławoborzu.
- 2) Realizatorzy zobowiązani są do prowadzenia listy obecności uczestników programu.
- 3) Wnioski o dofinansowanie należy składać do GKRPA w Sławoborzu na 28 dni przed planowanym terminem realizacji zadania.

.....

(podpis i pieczęć Wnioskodawcy)

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr VII/49/24 Rady Gminy Sławoborze z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze na lata 2025-2027.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze na lata 2022 - 2024, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

Zgodnie z art. 4[1] ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, realizacja działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Ponadto, zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałanie narkomanii także należy do zadań własnych gminy. W myśl art. 4[1] ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja powyższych zadań prowadzona jest w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025. Elementem ww. Programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Program, o którym mowa powyżej, sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Zgodnie z art. 18 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą jedynie na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Biorąc pod uwagę powyższe aspekty teoretyczno – prawne wskazać należy, że zakres opisanych działań leży przede wszystkim w gestii samorządu. Realizacja działań w ujęciu terapeutyczno-edukacyjnym, a także profilaktycznym ma na celu przeciwdziałać występowaniu uzależnień na terenie gminy oraz niwelować zjawiska patologii społecznych, co z kolei wymaga podjęcia niniejszego Programu tworzącego kompleksową i przemyślaną politykę samorządową wobec wielotorowej problematyki uzależnień i konsekwencji ich występowania.

Reasumując dotychczasowe rozważania, podjęcie uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Sławoborze na lata 2025-2027 jest zasadne.